

Lasteraamat "Kus on armastus" ilmub nüüd ka saksa keeles

Juba varases lapsepõlves hakka- me otsima vastuseid elu keske- tele küsimustele. "Kust sa tead, et sa mind armastad?" küsib väike tüdruk Saara oma emalt. "Kus on armastus?" küsib Saara emalt edasi.

Hiljuti ilmub saksa keeles Kätlin Vainola lasteraamat "Kus on armastus?". Raamatus on olulisel kohal Kertu Sillaste illustratsioonid, sest laste jaoks ei ole piltideta raamat üldse raamat. Raamatu tõlkis eesti keelest saksa keelde Carsten Wilms, kellega vestlesin saksakeelse tõlke tek- keloost.

Kuidas Sa tulid mõttele tõlkida eesti keelest saksa keelde lasteraamat "Kus on armastus?"
Mõistagi ei teinud Sa seda raha pärast.

Üks minu Eesti sõber tõi selle mulle kingituseks. Minu lapsed ja ka mina olime sellest kohe vaimustuses – ilus tekst värviliste ja plastiliste illustatsioonidega. Joonistuste autorit kunstnik Kertu Sillastet tunnen juba Eestis töötamise ajast. Me saatsime saksakeelse raamatu versiooni mitmesse Saksamaa, Šveitsi ja Austria kirjastustesse. Suhteliselt kiiresti sai- me kaubale kirjastusega BaltArt, mis asub Bernis. Niisiis juba aasta pärast seda päeva, mil tulime mõttele see raamat välja anda, ilmub see kaunis raamat juba saksa keeles. Saksamaal võeti see raamat väga positiivselt vastu: tuleval suvel antakse üle oluline tunnustus ja auhind White Ravens'i nimelisel Münchenis asuva Noorte- raamatukogu rahvusvahelisel kirjan- dusfestivalil. Noortel Eesti kirjanikel ja nende loomingul on saksakeelse raamatuturul suur potentsiaal.

Kuidas toimis koostöö kirjaniku ja tõlkija vahel?

Meie koostöö sujus väga ladusalt. Raamatu autor Kätlin Vainola usal-

Carsten Wilms koos tütre Marlenega.

das mind väga. Sain oma lastega pal- ju läbi proovida, kuidas teksti üks või teine variant lastele sobib. Tegelikult parim, mis ühele lastekirjanduse tõl- kijaga juhtuda saab, on see, kui tema kodu on noor ja uudishimulik publik olemas. Hiljem loomulikult toimetas kirjastuse keeleteimetaja teksti asja- tundlikult üle.

Kas on mõtteid järgmiseks eesti- saksa tõlkeprojektiks? Või hoopis said inspiratsiooni olla järg- mine kord ise olla autor?

Koostöös Eesti kirjaniku Aino Pervikuga on mul plaan tõlkida saksa keelde lustakas ja salapärane raamat "Jänes keedab suppi". Raamat on eril- line selle poolest, et tekitab algkoo- li lastes huvi lugemise ja raamatute vastu üldse. Ka selle raamatu kauniste piltide autor on kunstnik Kertu Sil- laste. Kirjastust, mis selle raamatu väljaandmisest huvitatud oleks, me veel otsime.

Mina ise aga kirjutan vahel temaa- tilisi artikleid ajaloost ja Põhjamaa- de poliitikast. Ilukirjanduse tõlkimise on meeldiv ja tasakaalustav hobi.

Kus oled õppinud eesti keelt?

Õppisin õigusteadust Saksamaal ja Rootsis, ning töötasin peale stuu- diumi Bonni ülikoolis. 1997. aastal sain Robert Bosch'i Fondist saadud stipendiumi toel viibida Tartu Üli- koolis ja õppida eesti keelt. Kindlas- ti sai seal algus minu huvi eesti kee- le, eestlaste ja eesti kirjanduse vastu laiemalt.

Hiljem töötasid sa ju ka Tallinnas Saksa Liitvabariigi Suursaatkonnas – millal ja missugusel ameti- kohal?

Jah, alates aastast 2000 töötan ma Saksamaa välisteenistuses. Aastast 2001–2005 olin kultuuriosakonna ju- hataja Saksa Saatkonnas Tallinnas. See oli minu jaoks ülipõnev ja huvitav aeg.

Kust seda saksakeelset raamatut osta saab?

Raamatut saab tellida otse kirjas- tusest BaltArt, mis asub Šveitsis. Li- sainformatsiooni ja kontakti leiab kir- jastuse kodulehel: www.baltart.ch

Ingrid Melzer

Eluloovõistlus "Eesti Vabariik 100. Minu elu ja armastus"

Iga inimene tunneb kõige pare- mini vähemalt ühte ala – oma elulugu. Iga inimene on ajalugu, esmalt oma lastele ja lapse- lastele, aga ka kõigile järeltule- vatele põlvkondadele. Elulugu on elu jälg mälus!

Eesti kirjandusmuuseum kutsub oma elulugusid kirja panema nii Eestis kui ka välismaal. Ka juba kir- ja pandud elulugude autorid võivad sellele kogumisvõistlusele kirjutada oma loost uue versiooni, vajadusel võib kasutada varjunime.

Elulugu võiks mahtuda kümnele kuni kahekümnele leheküljele ning tähtaeg on 1. detsember 2016.

Lood võib saata märksõnaga "ELULOOD" aadressil:

Eesti Kirjandusmuuseum, Vane- muise 42, Tartu 51003 või e-postile: elulood@kirmus.ee

Ehedamad elulood avaldatakse Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks raamatus "Eesti rahva elulood" kir- jastuses Tänapäev. Parimatele pan- nakse välja auhinnad. Kõik elulood

säilitatakse Eesti Kirjandusmuuseu- mi kultuuriloolises arhiivis.

Mõtete koondamiseks mõned küsimused:

- Meenuta oma elu enne ja nüüd. Pane kirja, kuidas muutuv maailm on mõjutanud sinu ja lähedaste elu.
- Mis tähendus on olnud lähedas- tel, armastusel, tundemaailmal üld- se?
- Mida on sulle ja su lähedastele andnud Eesti Vabariik? Mida ta on võtnud?
- Millised on sinu mälestused ja si- nu lähedaste mälestused Eesti jaoks pöördelistest sündmustest?
- Missuguseid rolle oled pidanud elus võtma?
- Milliste valikute ees oled seis- nud? Kuidas oled talunud kahepal- gelist elu?
- Mille ees oled tundnud hirmu?
- Mille nimel oled elanud?
- Kirjuta oma kogemustest, põimi julgelt olevikku ja minevikku, räägi nii heast kui ka halvast sinu elus ja su ümbruses.

Raamatu "Eesti Vabaduse Risti kavalerid" koostajad (vasakult) Mati Strauss, Jaak Pihlak, Ain Krillo.

Foto: Peep Pillak

Ilmus raamat "Eesti Vabaduse Risti kavalerid"

Eesti Sõjamuuseumis esitleti 2. veebruaril, Tartu rahu aas- tapäeval, biograafilist teatme- tost "Eesti Vabaduse Risti kavalerid".

Suureformaadilise 910-lehekül- je paksuse raamatu koostajateks on Jaak Pihlak, Mati Strauss ja Ain Krillo. Raamatu kokkupanek on neil aega võtnud ligikaudu 25 aastat, va- hepeal, 2004. aastal, avaldati Vaba- dusristi kavaleride register. Teatme- teoses on ära toodud 3126 isiku elu- loolised andmed, neist 2168 koos portreefotodega. Teadmata saatuse- ga kavale on jäänud 92.

Kui 1935. aastal ilmunud Vaba- dusristi kavaleride biograafilises teatmikis olid ära toodud 1343 Vaba- dusristi saanud Eesti kodaniku elulood, siis uues väljaandes on li- saks veel ka selle teenetemärgi saan- nud välisriikide kodanike elulood. Ligikaudu kolmandik Vabadusristi

saanutest ongi välismaalased, seal- hulgas on muidugi Põhjamaade, eel- kõige Soome vabatahtlikud. Kokku annetati Vabadusristi 18 välisriigi kodanikule, lisaks kangelaslinnale Verdunile, samuti Briti, Prantsuse ja Itaalia tundmatule sõdurile. Ees- ti Vabaduse Risti annetati aastatel 1919–1925 kokku 3225 korral, seal- hulgas ka 1924. aasta 1. detsembri mässukatse mahasurujatele. Mõ- nel juhul on ühele isikule annetatud Eesti Vabaduse Rist kaks, harvema- tel juhtudel isegi kolm korda.

Teatmik on varustatud vabariigi presidendi Toomas Hendrik Ilv- se tervituse ja põhjaliku ning hästi illustreeritud eessõnaga. Raamatu lõpus on ka Vabadussõjas ja Teises maailmasõjas langenud Vabadus- risti kavaleride nimekirjad, samuti inglise ja venekeelsed lühikokku- võtted.

Peep Pillak

Rehepapi lood Saksamaal

Saksamaa mitmes paigas sai jaanuaris näha monoetendust "Rehepapi maailm". Kogu perele sobiv etendus põhineb eesti rah- vajuttudel.

Berliini Eesti Kooli oli kaugelt ko- hale rännanud nukuteatrisse 23. jaanuaril kogunenud ligi 40 vaatajat, nii väiksemat kui ka suuremat. Keelele jäi kripeldama küsimus, kuidas kogu see professionaalne lavakraam oli mahtu- nud lisaks näitleja Külli Palmsaarele ja lavastaja Hans Hartvich-Madseni- le väikesesse sõiduautosse. Aga lava oli kohal ning dekoratsioonid ja nukud olid imeilusad, eesti skulptori Gea Si- bola Hanseni valmistatud.

Kuna etendusele eelnenud emaa- keeletunnis tutvustas õpetaja lastele kratti, rehepapi ja üldse vanarahva jutte ning kunstiõpetustunnis said lapsed ise kratti meisterdada, siis võeti nooremate vaatajate poolt "Re- hepapi maailm" vastu enesestmõiste- tavusega.

Suurima elamuse said lapsed endi sõnul puidust ja vildist meisterdatud nukkudest ja sellest, kui tsariarmee kindraliks kehastunud Külli hakkas esiridades istuvate laste seast nekruteid värbama. Ikka "Adina-madina sutka-sai, vesper maler kupper koi, iits-tiits, tiberi-tam, krõška! Nimi!" Esimene noor väljavalitu oli pärast oma nime ütlemist päris kohkunud, kui kuulis, et tal on nüüd õnn veeta järgnevat 25 aastat tsariarmees sõ-

Külli Palmsaar Berliini etendusel.

Foto: Kadi Mustasaar

durina. Järgmised nekrutid teadsid ju- ba naerda.

Arvatavasti üllatas Rehepapi eten- dus kõige rohkem täiskasvanuid. Kuskiilt mälusopist kerkisid esile lapse- ja nooruspõlves kuuludud rahvaju- tud. Esimeses loos nägime Rehepapi võitlust külarahva viljakotte varasta- da püüdvat krattide ja Vanapaganaga. Teine lugu jutustas sulaspõiss Jüri põgenemisest sohu, et pääseda tsari- armeest. Selle asemel võeti siis arme- esse Berliini Eesti Kooli õpilased. Kolmandas loos käis tütarlaps Anu võitlus halltõvega. Selles loos oli üks vildist nukk nii omapärane, et publi- kust pakuti variante: see on kala, ei, see on jänes, ei, hoopis müts!

Kõige pisematel vaatajatel oli etendust vist küll raskevõitu mõista, aga tänu Külli vahetule suhtlemise- le lastega, Hansu sätitud salapära- sele valgusele ja Eesti folkansambli

RO:TORO traditsioonilisele torupil- limuusikale said kindlasti kõik oma osa elamusest.

"Rehepapi lugude" Saksamaa tur- nee viimane etendus oli 27. jaanuaril Hamburgis. Kuna teatriõhtu langes töö- ja koolinädala keskele, siis kogunes väike, aga vaimustunud vaata- jaskond. Külli Palmsaare kehastatud lavakangelased muutusid Hans Hart- vich-Madseni lavastajakäe all ja tema seatud valgustuse ning muusikatausta saatel elavaks. Eriti K. Palmsaare hää- le varjundlikkus – Rehepapi ja Vana- pagana maskuliinest hääletämbrist kuni naistegelaste õrnade lausumiste- ni – ja tema võime publikut innus- tada avaldas suurt muljet. Hamburgi tänuilukud teatrikülastajad nautisid nukuetendust ja said mõtlemisainet rehepapi maailmast ka edaspidiseks.

Kadi Mustasaar, Kaja Telschow

Meisterdamist lastele

Vaja läheb kuivatatud aedube (val- geid ja musti), klaasi, teekütinalt, si- nist guaššvärvi, pintslit.

1. Värv üks osa valgeid aedubasid guašiga siniseks.
2. Oota, kuni oad on täielikult kui- vanud.
3. Sätti oad klaasi või pokaali ja aseta ubade peale teekütinal.

Foto: Heiko Schmauck